

3.8. OCENA OGROŽENOSTI ZARADI SNEŽNIH PLAZOV

Izdelal:
Janko Franetič, referent za ZiR

3.8.1 Viri nevarnosti snežnih plazov

Edini potencialni vir za nastanek snežnih plazov je sneg, ki ga v Zahodnoštajerski regiji največ zapade na severozahodnem delu na območju Savinjsko-Kamniških Alp. Glede na to, da je tudi preostali del regije pretežno hribovit, je ob obilnem sneženju možno pričakovati, da se bodo prožili zemeljski plazovi, ki lahko ogrožajo človeška življenja, materialne dobrine in komunikacije.

3.8.2 Možni vzroki nastanka snežnih plazov

Nastanek snežnih plazov je odvisen od:

- ◆ klimatskih (količina snežnih plazov),
- ◆ geomorfoloških razmer (naklon in značilnost strmin) in
- ◆ vegetacije.

Snežni plazovi so najpogostejši na visokih, slabo poraščenih pobočjih, kjer pade veliko snega. Običajno nastanejo med močnim sneženjem ali po njem ter ob izraziti odjugi, ki zmanjšuje povezanost snežnih delcev.

Snežni plaz lahko tudi sprožijo turni smučarji ali planinci, ki se gibljejo po plazovitih območjih in ne upoštevajo napovedi Hidrometeorološkega zavoda o možnosti nastanka snežnih plazov.

3.8.3. Verjetnost pojavljanja snežnih plazov

Sile, ki jih povzročajo plazovi, so zelo velike odvisne pa od vrste plazu, količine in gostote snega, naklona pobočja, hitrosti plazu. Plaz že po 50 do 80 m drsenja doseže maksimalno hitrost, ki znaša pri težkem mokrem snegu od 5 do 30 m/s, pri suhem snegu pa tudi do 50 m/s.

Večina plazov se sproži na strminah med 30° in 50°. Plazove pospešujejo gola in gladka tla še posebno, če so vlažna ali mokra, kakor tudi nepokošena pobočja, ker se trava jeseni poleže, pogosto tudi pomrzne ter tako tvori spolzko preprogo s katero se sneg ne sprime. Zato je nevarnost plazov na takih pobočjih še večja.

Snežne plazove zelo učinkovito preprečuje gozd saj deluje kot mehka ovira, poleg tega pa ustvarja mikroklimo, ki ni ugodna za nastanek plazov. Torej večina hribovja v regiji (razen visokogorja) je poraščena z gozdovi in s tem je tudi zmanjšana verjetnost nastanka snežnih plazov.

3.8.4. Vrsta, oblika in stopnja ogroženosti z snežnimi plazovi

Snežni plazovi, ki ogrožajo stanovanjske in gospodarske objekte, smučišča ter prometnice na območju Zahodnoštajerske regije, so povzeti iz ocene ogroženosti R. Slovenije s snežnimi plazovi, ki jo je izdelalo podjetje za urejanje hudournikov leta 1995.

Ogrožena območja so razvidna iz naslednje tabele:

Šifra plaza	Občina	Naselje	Lokacija	Ogroženost ob proženju
5E26-6/1	Luče	Igla	Plaz pri Igli	Pri večji količini snega lahko zasuje strugo Savinje
5E26-4/1	Solčava	Matkov kot	Plaz pri Vrlovčki grapi	Ob večjih padavinah zasuje korito Jezer
5E26-4/2	Solčava	Matkov kot	Plaz po Vrlovčko pečjo	Ob večjih padavinah zasuje korito Jezer
5E26-4/3	Solčava	Matkov kot	Plaz pod Klemenčo pečjo	Ob večjih padavinah zasuje korito Jezer
5E26-4/4	Solčava	Logarska dolina	Plaz na smučišču v Logarski dolini	Proži se kmalu po sneženju in se ustavi na 1/3 smučišča
5E26-5/1	Solčava	Solčava	Plaz pri Krznarjevi peči	
5E26-5/2	Solčava	Solčava	Plaz pod Čelom	
5E26-5/3	Solčava	Solčava	Plaz Košec I	Zasipava strugo Savinje
5E26-5/4	Solčava	Solčava	Mastnakov plaz	Možnost zasutja stanov. objekta
5E26-5/5	Solčava	Solčava	Zibovčev plaz	Pri visokem snegu plaz seže do nasprotnega pobočja
5E26-5/6	Solčava	Solčava	Davčarjev plaz	Pri visokem snegu plaz seže preko Savinje
5E26-5/7	Solčava	Solčava	Plaz Košec II	
5E26-5/8	Solčava	Solčava	Plaz pri Mrtvi jami	
5E26-9/1	Solčava	Solčava	Plaz pri pentlji pod Rinko	Ogroža turistični dom

Priloge: 1-14 podani so specifični parametri o posameznem snežnem plazu z podatki o topografski karti, občini, naselju, hidrosistemu, cesti, lokaciji, višini proženja, višini zastajanja, višinski razliki maksimalnega obsega plazu, nagibu, dolžini, površini, obliki plaznice in ostali podatki o ogroženosti;

Priloga: 15 šifrant obrazca snežnih plazov;
Priloge: karte z legami posameznih snežnih plazov;

Kazalec ogroženosti občin je razvidna iz naslednje tabele:

Zap. št.	OBČINA	KAZALEC OGROŽENOSTI
1	LUČE	3
2	SOLČAVA	4

Ostale občine v Zahodnoštajerski regiji niso ogrožene ali je ta ogroženost minimalna.

3.8.5. Potek in možen obseg ter ogroženost prebivalcev, premoženja ter živali

Škodo, ki jo lahko povzročijo snežni plazovi glede na obseg, ogroženost prebivalcev in premoženja, lahko ocenjujemo kot veliko. Snežni plazovi ogrožajo poleg okolja tudi prebivalce in tudi smučarje ter planince, lahko pa tudi povzročijo večjo materialno škodo.

Iz naslednje tabele lahko zaključimo obseg in stopnjo ogroženosti ter posledice ob snežnem plazju na posamezni lokaciji:

Naselje	Naziv snežnega plazju	Ogroženost objektov, zemljišč, smučišč	Ogroženost prometa	Pogostost	Posredna ogroženost
Igla	Plaz pri Igli	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Pogosti (1-2 leti)	Struga Savinje
Matkov kot	Plaz pri Vrlovčki grapi	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Pogosti (1-2 leti)	Korito Jezere
Matkov kot	Plaz po Vrlovčko pečjo	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Pogosti (1-2 leti)	Korito Jezere
Matkov kot	Plaz pod Klemenčo pečjo	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Občasni (2-10 let)	Korito Jezere
Logarska dolina	Plaz na smučišču v Logarski dolini	Ogroženost smučišč		Pogosti (1-2 leti)	Proži se po sneženju
Solčava	Plaz pri Krznarjevi peči	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Pogosti (1-2 leti)	
Solčava	Plaz pod Čelom	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Pogosti (1-2 leti)	
Solčava	Plaz Košec I	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Pogosti (1-2 leti)	Struga Savinje
Solčava	Mastnakov plaz	Ogroženost	Ogroženost	Izjemni	Zasuje

Naselje	Naziv snežnega plazu	Ogroženost objektov, zemljišč, smučišč	Ogroženost prometa	Pogostost	Posredna ogroženost
		stanovanjskih objektov	regionalne ceste	(nad 100 let)	stanovanjski objekt
Solčava	Zibovčev plaz	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Pogosti (1-2 leti)	
Solčava	Davčarjev plaz	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Občasni (2-10 let)	Struga Savinje
Solčava	Plaz Košec II	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Izjemni (nad 100 let)	
Solčava	Plaz pri Mrtvi jami	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Izjemni (nad 100 let)	
Logarska dolina	Plaz pri pentlji pod Rinko	Ogroženost gozdnih sestojev	Ogroženost regionalne ceste	Pogosti (1-2 leti)	Ogroža turistični dom

3.8.6. Verjetne posledice snežnih plazov

Zaradi snežnih plazov bi bile naslednje posledice:

- ◆ motena oskrba z električno energijo;
- ◆ moten cestni promet;
- ◆ motnje v telekomunikacijah;
- ◆ motnje v zdravstveni oskrbi;
- ◆ poškodovanje objektov.

3.8.7. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Pri proženju snežnih plazov obstaja možnost nastanka verižne nesreče in sicer:

- ◆ zaježitev potoka Jezere in reke Savinje in s tem poplavni val;
- ◆ prometne nesreče (možno zasutje potnikov v vozilih).

3.8.8. Možnost predvidevanja snežnih plazov

Možnost nastanka snežnih plazov za območje Republike Slovenije in s tem tudi za območje Zahodnoštajerske regije prognozira Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije. To prognozo takoj pošlje Republiškem centru za obveščanje in ta naprej ReCO. Regijski center za obveščanje Celje o tem takoj obvesti ogrožene občine. Podatki o možnih snežnih plazovih se objavijo tudi v dnevnikih medijih.

Pri oceni možnosti nastanka snežnih plazov so zelo pomembna tudi terenska opazovanja, ki jih izvaja Gorska reševalna služba pri Planinski zvezi Slovenije.

3.8.9. Zaključek in predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči

S snežnimi plazovi sta v Zahodnoštajerski regiji ogroženi predvsem občini Luče in Solčava. Ti dve občini morata s svojima načrtoma opredeliti zaščito, reševanje in pomoč ob snežnih plazovih in zajeti najpomembnejše izvajalce ZiRP.

Najpomembnejši izvajalci ZiR ob snežnih plazovih so:

- ◆ Gorska reševalna služba
- ◆ Planinska zveza Slovenije
- ◆ Kinološka zveza Slovenije
- ◆ Cestna podjetja
- ◆ Enote CZ, ki so opremljene in usposobljene za reševanje
- ◆ organi vodenja sistema ZiR

Regijski načrt ZiR ob snežnih plazovih na območju Zahodne Štajerske se ne izdelava.

Za delovanje regijske enote za proženje zemeljskih plazov pa se izdelava načrt po posebnem predpisu. Glede na to, da v Zahodnoštajerski regiji še ni bilo potrebe za proženje snežnih plazov, se URSZR predlaga, da se v bodoče ne organizira ta enota.

3.8.10. Viri za izdelavo ocene ogroženosti

- ◆ Ocena ogroženosti Republike Slovenije s snežnimi plazovi (izvleček iz študije za območje Zahodnoštajerske regije) - izdelalo Podjetje za urejanje hudournikov Ljubljana v letu 1995

3.8.11. Priloge

- ◆ Priloge: 1-14 podani so specifični parametri o posameznem snežnem plazu z podatki o topografski karti, občini, naselju, hidrosistemu, cesti, lokaciji, višini proženja, višini zastajanja, višinski razliki maksimalnega obsega plazu, nagibu, dolžini, površini, obliki plaznice in ostali podatki o ogroženosti;
- ◆ Priloga: 15 šifrant obrazca snežnih plazov;
- ◆ Priloge: karte z legami posameznih snežnih plazov